

Ziekenhuisapotheker moet patiënt centraal stellen

Bespreek ontslagmedicatie

De patiënt moet optimaal betrokken worden bij zijn ontslagrecept. Om dat te bereiken moet de apotheker of farmaceutisch consulent een ontslaggesprek met de patiënt voeren, stellen apothekers van het Sint Lucas Andreas Ziekenhuis.

In meerdere ziekenhuizen wordt gewerkt aan de kwaliteit van de ontslagmedicatie. Hierbij wordt vooral gekeken naar het ontwerp van het ontslagrecept, de farmaceutische kwaliteit en de communicatie tussen de eerste en tweede lijn. Echter, voor een goede kwaliteit van ontslagmedicatie dient de uitwisseling van informatie met de patiënt centraal te staan.

Medicatiewijzigingen

Bij ontslag uit het ziekenhuis is vaak sprake van veel wijzigingen in de medicatie ten opzichte van de situatie voor de opname. De reden van een wijziging, zoals het toevoegen, het veranderen of het stoppen van geneesmiddelen, is lang niet altijd duidelijk.

Zoals Pans e.a. bediscussieren in PW 37, is een heldere overdracht van informatie naar de eerste lijn essentieel. Het is praktisch om aan te geven dat medicatie gestopt is en dat wijzigingen bewust zijn gemaakt. Zorgverleners in de eerste en tweede lijn zullen uniforme afspraken over ontslagmedicatie omarmen. Maar om een beter ontslagrecept te ontwikkelen, moet over initiatieven ter verbetering niet alleen gediscussieerd worden. De (meer)waarde moet ook worden aangetoond in de dagelijkse praktijk: nieuwe procedures dienen 'evidence based' te zijn.

Niet alleen de eerste en tweede lijn zijn betrokken bij afspraken over ontslag-

medicatie. In deze bijdrage willen we aandacht besteden aan een andere partij, namelijk de patiënt. Hoe kan hij optimaal betrokken worden bij de informatie-uitwisseling rondom ontslagmedicatie?

Concordantie is een proces van gezamenlijke besluitvorming tussen patiënt en zorgverlener, waarin de patiënt een partner met eigen deskundigheid is. Het afstemmen van informatie tussen patiënt en zorgverlener lijkt essentieel: de patiënt en zijn familie

Patiënt en zorgverleners stemmen hun kennis en ervaring op elkaar af om een voor de patiënt optimaal therapieschema op te stellen

kunnen vertellen hoe medicijnen in de dagelijkse praktijk toegepast worden en aan welke informatie zij behoefte hebben voor een juist medicijngebruik.

Voor de zorgverlener is inzicht in het medicijngebruik en de individuele informatiebehoefte noodzakelijk voor een goed beleid en optimale kennisoverdracht. Patiëntgerichte informatie en concordantie zijn belangrijke uitgangspunten voor farmaceutische patiëntenzorg die nog onvoldoende worden toegepast om de kwaliteit van ontslagmedicatie te bevorderen.

In het Sint Lucas Andreas Ziekenhuis spreken we op de longafdeling de patiënten voordat ze met ontslag gaan. Alle geneesmiddelen worden besproken, rekening houdend met de culturele achtergrond (zoals meedoen aan de ramadan).

Het ontslaggesprek met de patiënt wordt ondersteund met schriftelijke informatie: een medicijnkaart die een compleet overzicht bevat van de nieuwe en de vóór opname gebruikte geneesmiddelen. Ook is de indicatie in patiëntentaal verwoord, en staan de wijzigingen en de gestopte medicatie op de medicijnkaart.

Therapieschema

Met de patiënt worden inname momenten voor geneesmiddelen afgesproken. Hierbij stemmen de patiënt en de zorgverleners hun kennis en ervaring op elkaar af om een voor de patiënt optimaal therapieschema op te stellen. De farmaceutisch consulent en/of de apotheker voeren de gesprekken met de patiënt en communiceren de uitkomsten met zorgverleners in het ziekenhuis en de eerste lijn.

Het ontslagrecept vormt zo een startpunt voor de medicamenteuze behandeling na ontslag uit een ziekenhuis. Om hier goed en veilig invulling aan te kunnen geven, is informatieuitwisseling met de patiënt essentieel. Dit is te bereiken door met elke patiënt de ontslagmedicatie te bespreken en dit te verwerken in een patiëntvriendelijk overzicht.

Over de auteurs

F. Karapinar-Çarkit en S.D. Borgsteede zijn projectapothekers. H. Wessemius is farmaceutisch consulent. P.M.L.A. van den Bemt en J. Zoer zijn ziekenhuisapothekers. Allen zijn werkzaam in het Sint Lucas Andreas Ziekenhuis in Amsterdam, waar zij het *farmaceutisch consult bij ontslag* ontwikkelden. Dit project werd financieel mede mogelijk gemaakt door AGIS.

De redactie is geïnteresseerd in uw mening. U kunt uw opinie van maximaal 550 woorden aanleveren aan redactie@pw.nl. De redactie heeft het recht uw tekst te redigeren en te weigeren.